

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Hvad kommer der ud af al den Vind med Saxo og Snorro?

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Hvad kommer der ud af al den Vind med Saxo og Snorro?", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 39. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1818_324-txt-shoot-idm230.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Hvad kommer der ud af al den Vind med Saxo og Snorro?

(Slutning; see forr. No.)

Synes man virkelig at de indkomne Penge er for betydelig en Sum til at anvende blot for at faae Dannemarks og Norges mageløse Krøniker at see omkring i Landet, saa vil jeg dog spørge, hvad man mener den mageløse Jomfrue, naar hun er afseet, har faaet for at lade sig see i Dannemark alene, og hvilket man dog troer, bedst er et Syn værd!

Mener man derimod, at Krønikernes Trykning ikke burde koste saameget, saa troer jeg selv man har Ret, og det vilde neppe heller skee, hvis jeg var Papiirs-Møller og Bogtrykker, men nu er jeg ingen af Delene, og naar der nu ikke gives mere for Arket og Ballen, end hvad der er Prisen, og qvitterede Regninger bevise, at det løber saa høit op, og er betalt, hvad kan man saa sige andet, end: det er dyre Tider, man lever i!

Hvad nu endelig det angaaer, at 2000 Expl. er saa godt som slet ingen Ting, fordi der er over to *Millioner* Munde i Dannemark og Norge, da er det heller ikke min Mening; thi for det Første kan alle de Munde ikke spise med af det Fad, og for det Andet vil de Fleste, som kunde, ikke være med, og for det Tredie, kan der sidde Adskillige om Fadet ad Gangen, om de har Lyst, og for det Fjerde kan Fadet gaae rundt en Stund, før det bliver spiist op, og for det Femte, saa faae vi *tre tusinde* Stykker. Har jeg nu talt rigtig til Fem, saa kan dog i det Mindste 15000 have godt af det Oplag, og kunde Krøniken 55gjøre saa mange glade i de Klæder den gaaer, da havde den vel tjent til de nye.

Nei, det er kun Smaating, men Tingen er, om det virkelig blandt menig Mand, findes *blot to Tusinde*, som vil læse Bøgerne med Lyst, og hvordan man bedst skal bære sig ad, for at finde de Folk, der sikkert hverken gaae tykt paa Fjeldene, eller paa Marken, og at man kan tage sig i Agt for, at klatte bort til Fædrene, hvad Børnene maaskee først skal lære at sætte Priis paa. Her kunde et godt Raad finde et godt Sted, og min Mening vil jeg sige, for at hvem der tager sig af Sagen kan foranlediges til at sige sin. Jeg mener, vi skal see, at faae en Mand der ynder Sagen, i det Mindste i hver Kjøbstæd, til at modtage nogle indbundne Expl., og uddele dem, snart for Intet, snart for hvad Bindet koster, snart for lidt mere, alt som han har Folk for sig, kun med Skiønsomhed, uden at forhaste sig, saa Ingen faaer Bøgerne, uden hvem han har rimelig Formodning om, enten selv vil læse dem, eller føre dem paa Steder, hvor de vil blive læste af menig Mand. Paa denne Maade troer jeg, at Hensigten bedst og nemmest kunde opnaaes, og for Opkjøb var man i al Fald sikkert.

Ogsaa om de Tusind Stykker, der trykkes til Salg, vil jeg, ved denne Lejlighed, sige min Mening, og det er den, at de bør sælges for Hælvden af den billigste Boglade-Priis, man kiender nuomstunder, altsaa for 8 Skilling Arket, thi da kan Anskaffelsen ikke falde Nogen besværlig, som ellers kan betale en Bog, og med ordenlig Afsætning kan derved komme ind, hvad der behøves til Værkets Fuldførelse. At nu de, som have bidraget til Værket, have nærmest Adkomst til at faae det for godt Kjøb, er ligefrem, og derfor mener jeg, at først naar de iblandt dem som vilde, havde tegnet sig, kunde man see ad, om der, hvad jeg ikke vil formode, blev noget tilovers. Skulde deres Antal, som have bidraget, og vilde eie Bøgerne, overstige Exemplarernes, da maatte det naturligviis, uden noget andet Hensyn, hedde: den Første, den Bedste. Veed Nogen bedre Raad, da sige han till! thi paa den bedst muelige Maade bør jo Alting skee.

Hvad mig selv og min Tarv angaaer, da gider jeg næsten ikke talt et Ord mere derom, men 56da jeg dog troer at burde det, vil jeg begynde med den, som jeg mener, tilfredsstillende Erklæring, at hvem der arbejder i Guds Navn og har lært at bie, staaer i Grunden aldrig til at trænge, saa Uleilighed skal man slet ikke gjøre sig for min Skyld, Proces er Publikum sikker nok for, og, skjøndt jeg jo ikke saa lige kan vide det, vil jeg haabe, at Krønikerne Intet skal tabe derved, om end deres Oversætter faaer lidt haardt Høe at trække. Kun fordi det er sandt, og vilde klædt godt, mindede jeg om, at man ogsaa burde betænkt ham; efter hvad som nu atter er sagt om den betydelige Sum, anseer jeg det for min Pligt, ikke, om den saa blev dobbelt saa betydelig, at beregne mig en Skillings Indtægt deraf, med mindre Giverne udtrykkelig ønskede det. Det har nu vel ingen Nød, og lidt bedre hen, skal jeg da sige Publikum en Maade, hvorpaa jeg kan faae det Nødvendigste, uden at vi derfor paa nogen af Siderne, er hinanden det Mindste forbunden, men skulde selv det Forslag ikke finde Bifald, da har jeg endnu et Raad bag Øret, nemlig at tie bomstille, og først, naar Tiden er overstridt, sige med et Smil: havde vor Herre regnet paa jer, Godtfolk! da havde Capellanen faaet Skam, og I Ingen Krøniker dengang.

Vilde nu kun Hr. Brolund ikke tænke, at Alt hvad jeg, ved denne Leilighed fandt passende at sige, sigter

paa hans Yttringer i uvenlig Mening! Manden er mig aldeles fremmed, og jeg troer han har Uret, men det er mig kjært at see en Mand dog tage sig saameget af Sagen, at han ikke vil lade mig tale ene derom, men taler med, og det aabenlyst og ligefrem, som Mænd anstaaer, ja jeg anseer det endnu for et Spørgsmaal, om vi i Grunden ere saa uenige om Sagens Gang, som det kan lade. Sligt maatte jeg imidlertid lade uafgjort, og sige reent ud af Posen, hvad jeg meende om de Ting, her bragdes paa Bane.

Ingen kunde undres over, om jeg, mens jeg sidder og gjør mit Bedste, blev lidt heed i Hovedet, naar man kommer, og siger mig, at det er ingen Ting, og det Mildeste jeg kunde svare, var: det skulde I, min Sanden, dog have sagt lidt før, thi havde jeg mærket, det var Meningen, skulde Skosen nu knap have fundet mig over et Arbejde, som er til ingen Nytte, uden at faae 57Utak for! Men nu er Uretten mod mig det Mindste, thi vel er jeg et meget ubetydeligt Menneske i Grunden, men hvad jeg, med Guds Hjelp, kan og vil gjøre for Fædrelandets Historie og Tungemaal, det er, i Forhold, slet ikke ubetydeligt, og kun en fjantet Beskedenhed, eller jammerlig Døgn-Frygt kunde bevæge mig til at kalde det, eller lade det, upaatalt, af Mænd kaldes saa. Man betragte Sagen fra det allerlaveste Fornuft-Stade, blot i Henseende til Statens udvortes Tarv, da er det ingenlunde ubetydeligt, om Menigmand faaer sit Fædrelands Old-Krønike i en Skikkelse som kun behage dem! Hvad nu Sagen er, naar den betragtes fra en høiere, historisk Standpunkt, vil jeg ikke gjentage, men sige vil jeg, hvad Sandhed er, at Mueligheden af, blot at give Krønikerne saa danske og folkelige, som jeg formaaer, forudsætter et Sammenstød af Lyst, Retning og Omstændigheder, som ikke indtræffe i hvert Aarhundrede, og som ventelig aldrig vilde indtræffe meer, thi de Omstændigheder under hvilke jeg i Barndommen blev fortrolig med det Gammeldags i Tankegang og Tungemaal, i de Kroge af Fædrelandet, hvor det havde holdt sig længst, og just da sagde Farvel, ere udentvivil nu forsvundne; igjennem Islandsken maa man gaae, naar man videnskabelig skal komme ind i det gamle Nordens Forestillinger og Tungemaal, men havde jeg ikke havt den gammeldanske Grundvold, da var jeg blevet hængende, som det er gaaet fleer, og havde aldrig lært at tolke de Gamle for Sællandsfar og Jyde. Det er langt fra at være nogen Fortjeneste hos mig, at Lykken har været mig saa god, men det var en Forbrydelse af mig, hvis jeg ikke af alle Kræfter modsatte mig den Forestilling, at det er ligegyldigt, enten jeg kommer til at tage Lidt eller Meget af det dyrebare Arvegods med mig i Graven, at et Par tusinde Daler eller Exemplarer er mere værd end Opsamlingen og Sammenføiningen af saameget Herligt i Danmarks Aand og Tungemaal, som staaer paa Nippet at forsvinde, end den venlige Haandrækning jeg er dannet, og først gjennem mange sære Hændelser bøiet og drevet til at byde Folket, for at de, om de selv vil, kan igjen finde sig i Hjemmet, og da, efter at have prøvet alle Ting, see til at vælge det Bedste!

58Altsaa, man sige om mig hvad man vil! jeg har mit Regnskab at aflægge for mere klarøiede Dommere: Gud og Efter-Slægten; men naar man kalder det ingen Ting, hvad jeg gjør for Nordens Historie, da siger jeg: *beviis!* eller lad mig arbeide i Roe! gjør det bedre, om I kan, eller tag til Takke!

N. F. S. Grundtvig.